

собою публічне місце (ресторан, кафе, готель, офіс, торговий зал, майданчик чи павільйон та ін.); обізнаність про персональний склад поліцейських, які надають поліцейські послуги на території обслуговування (розміщення інформації про них на об'єктах господарювання); готовність сприяння поліції в наданні поліцейських послуг (додаткового розміщення камер спостереження, освітлення, обладнання місць для паління та ін.).

3. *Оцінювання з боку органів публічної влади та місцевого самоврядування* за критеріями: повноти, оперативності та якості надання поліцейських послуг, перед усім щодо охорони публічного порядку при масових заходах; якості забезпечення публічного порядку в межах діяльності юридичної особи, яка являє собою публічне місце (парки, сквери, транспорт, освітні заклади та заклади культури); обізнаність про персональний склад поліцейських, які надають поліцейські послуги на території обслуговування (розміщення інформації про них в об'єктах комунальної власності); готовність сприяння поліції в наданні поліцейських послуг (додаткового розміщення камер спостереження, освітлення, обладнання місць для паління та ін.).

4. *Самооцінка* сервісно-обслуговуючої діяльності поліції шляхом анонімного анкетування за критеріями: стану задоволеністю виконання державно владних функцій; наявності моральних, психологічних та службово-трудова ресурсів для несення служби в подальшому, стану фінансового, соціального та матеріально-ресурсного забезпечення діяльності та напрямків його покращення; стану ефективності менеджменту (керівників) підрозділів та їх рівня довіри серед персоналу.

1. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст.379.

2. Порядок проведення оцінки рівня довіри населення до Національної поліції, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 р. № 58. Офіційний вісник України офіційне видання. 2018 р. № 16. Стор. 19. Ст. 552.

3. Охріменко І. Оцінка ефективності діяльності органів і підрозділів Національної поліції України: погляд на проблему. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 11. С. 139–144.

4. Небеська М. С. Оцінка ефективності діяльності Національної поліції України. Держава та регіони Серія: Право, 2019 р., № 4 (66). С.92-97.

5. Maguire, E.R. Measuring the performance of law enforcement agencies: Part 2. / Edward R. Maguire // CALEA Update Magazine. 2004. № 84. URL: <http://www.calea.org/calea-updatemagazine/issue-84/measuring-performance-law-enforcementagencies-part-2-2-part-article>.

6. Ben A. Vollaard Police Effectiveness. Measurement and Incentives. Santa Monica: RAND, 2006. P.12-19.

Оксана Мислива,

доцент кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент

Олена Лопасва,

старший викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОПТИМІЗАЦІЯ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Стаття 46 Закону України «Про національну поліцію» дозволяє у виключних випадках використати або застосувати вогнепальну зброю як найбільш суворий захід примусу [1]. За умови ефективного застосування вогнепальна зброя дозволяє успішно діяти при затриманні правопорушника, захистити життя і здоров'я громадян, а також забезпечити поліцейському особисту безпеку. Водночас, цей поліцейський захід наражає правопорушника, оточуючих і самого поліцейського на смерть або тілесні тяжкі ушкодження за умов необережного чи непрофесійного поводження зі зброєю.

Одним з найбільш важливих і відповідальних напрямів підготовки співробітників Національної поліції є питання застосування і використання вогнепальної зброї, адже готовність поліцейських успішно діяти при затриманні правопорушників, захисту життя і здоров'я громадян, а також забезпечення особистої безпеки поліцейських багато в чому обумовлена впевненим володінням табельною зброєю.

Вогнева підготовка спрямована на формування, розвиток і вдосконалення навичок та умінь, необхідних для впевненого володіння зброєю при виконанні оперативно-службових завдань. Екстремальні ситуації, з якими доводиться стикатися співробітникам поліції, вимагають негайної правомірної реакції в умовах дефіциту часу, особливо, якщо йдеться про обстановку, в якій можливе застосування вогнепальної зброї. Статистика застосування і використання вогнепальної зброї співробітниками поліції дозволяє зробити висновок про відсутність стійких навичок прицільної влучної стрільби, особливо, по рухомій цілі, в обмежений час, після фізичного навантаження, в умовах недостатньої видимості, а також недостатній рівень теоретичної та психологічної підготовки [2, с. 107].

На жаль, нині існуюча система підготовки поліцейських не дозволяє застосувати диференційований підхід до кожного здобувача професійної освіти, зокрема, навчання вогневій підготовці з урахуванням його мотивації, досвіду та індивідуальних особливостей. Наприклад, кандидати на навчання до патрульної поліції прибувають на службу із різних сфер життя, різного віку, професій, попереднього життєвого досвіду, а головне – з різним рівнем стресостійкості, рівнем адаптації до стресових факторів, які суттєво впливають на результати навчання та подальшого поведіння зі зброєю в умовах реального часу.

Справа в тім, що ефективна педагогіка навчання передбачає врахування цих важливих факторів. Однак, програма вогневої підготовки для поліцейських уніфікована, як передбачено наказом МВС України «Про затвердження Курсу стрільб для поліцейських та Норм витрат боєприпасів, пострілів, вибухових пакетів і гранат поліцейськими під час проведення практичних стрільб» від 26.04.2019 № 334 [3]. Припускається, що індивідуальний підхід до здобувачів освіти має забезпечуватись педагогічною майстерністю науково-педагогічного працівника (інструктора). В реаліях проходження здобувачами першопочаткової підготовки інтенсивного курсу навчання, існує проблема з браком часу на індивідуальний підхід до слухача. Через це засвоєння матеріалу та набуття практичних навичок відбувається недостатньо глибоко, що може призвести до нестачі теоретичних і практичних знань щодо ефективного та безпечного поведіння зі зброєю (правомірність застосування і використання вогнепальної зброї під час виконання службово-бойових завдань, усунення затримок при стрільбі, технічного обслуговування зброї під час та після служби).

Крім цього, спеціалісти стверджують, що програма вогневої підготовки не враховує деякі моменти з матеріальної частини зброї, заходів безпеки при поводженні з ним, а також засвоєння первинних навичок у практичній стрільбі, необхідні для більш якісного засвоєння матеріалу знань [4, С. 83]. Зокрема, потребують впровадження теми, що розкривають особливості різних зразків стрілецької зброї, яка перебуває на озброєнні в різних державах, позитивного міжнародного досвіду з виконання вправ практичної стрільби. Така необхідність підтверджується статистикою підрозділів поліції зарубіжних країн, в яких приділяють особливу увагу практиці швидкісної стрільби в умовах ближнього бою (табельна вогнепальна короткоствольна зброя).

Крім цього, доцільно до наявного Курсу стрільб для поліцейських включити практичні вправи, які враховують типові ситуації, які виникають під час виконання ними службових обов'язків: симуляційні вправи в умовах обмеженої видимості, у тому числі, з використанням тактичного ліхтаря чи світло-шумових пристроїв, після фізичного навантаження або до чи після відпрацювання прийомів рукопашного бою, а також швидкісної стрільби після пробіжки та розривом дистанції.

Найбільш перспективним напрямом симуляційної вогневої підготовки є використання електронних стрілецьких тренажерів, які дозволяють необмежено у часі практикуватись у стрільбі, фіксувати та аналізувати результати та помилки, а також поєднувати таке навчання з тактичними умовами. Безумовно, подібні відпрацювання покращують мотивацію до навчання і збільшують активність слухачів. Як зазначають фахівці, особливо доцільними є проведення практичних занять із використанням інтерактивного мультимедійного лазерного тиру типу «Рубін-У», що, в свою чергу, дозволяє підвищити мотивацію слухачів до навчання, зацікавити, сформулювати та розвинути оперативне мислення та здатність ефективно діяти, приймати відповідальні рішення під час виконання професійних обов'язків у звичайних умовах, умовах

обмеження часу, а іноді й обмежених ресурсів, у темну пору доби, критичних ситуаціях, поінформованості й зацікавленості в майбутній професійній діяльності [5, с. 7].

Тренажери доцільно застосовувати не тільки на ранніх етапах стрільби, але й для подальшого вдосконалення навичок стрільби в різних ситуаціях [6, с. 89]. Зокрема, виходячи з власного досвіду, обов'язковим для навчання стрільбі має бути інтерактивний тир із мультимедійним екраном, поєднаний з тренажером транспортного засобу, що рухається.

Підводячи підсумок відзначимо, що оптимізація процесу навчання поліцейських припускає впровадження як адаптованих до реальної ситуації симуляційних стрілецьких вправ, так і індивідуальний підхід до навчання кожного слухача. Останній має бути забезпечений не лише завдяки педагогічній майстерності науково-педагогічного працівника. А ще й нормативно регламентований. Зокрема, нормативно врегулювати обмеження кількості слухачів на одного інструктора (викладача) з вогневої підготовки, а також з урахуванням навантаження поділ слухачів на підгрупи. Крім цього, програми навчання поліцейських з вогневої підготовки доцільно щороку удосконалювати і оновлювати, особливо, з урахуванням інновацій в технічних засобах і методиці викладання тактико-спеціальної підготовки.

1. Про Національну поліцію: Закон України № 580-VIII від 02 липня 2015 року. *Відомості Верховної Ради*. 2015. № 40-41. Ст. 379. З наступними змінами та доповненнями.

2. С. Є. Бутов, С. М. Решко, О. І. Ємчук. Теоретичні та практичні аспекти тактичної підготовки працівників поліції до застосування заходів фізичного впливу та вогнепальної зброї в екстремальних ситуаціях під час виконання службових обов'язків. *Юридична психологія та педагогіка*. 2013. № 2. С. 102-114. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urpp_2013_2_12 (дата звернення 21.12.2020).

3. Про затвердження Курсу стрільб для поліцейських та Норм витрат боєприпасів, пострілів, вибухових пакетів і гранат поліцейськими під час проведення практичних стрільб: наказ МВС України від 26.04.2019 р. № 334. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MVS267> (дата звернення 22.02.2021).

4. Д. Г. Казначєєв, О. М. Лопасєва Особливості формування психологічної стійкості і готовності працівників поліції у процесі навчання з вогневої підготовки. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. №4. С. 82-85. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvdduvs_2018_4_16 (дата звернення 03.02.2021).

5. Методичні рекомендації щодо використання Інтерактивного мультимедійного лазерного тиру «Рубін-У» під час проведення сценарно-орієнтованих занять з дисциплін «Тактико-спеціальна підготовка» та «Вогнева підготовка»: / Покайчук В., Поливанюк В., Фурса В., Зубець О. Дніпро : ДДУВС 2021. 92 с.

6. В. І. Семенюк, О. Ю. Лавров, М. В. Гришин, М. М. Руденко, А. М. Кравчук. Комплексний підхід до навчання вогневої підготовки з використанням інноваційних технологій. *Системи озброєння і військова техніка*. 2015. № 1. С. 186-190. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/soivt_2015_1_41 (дата звернення 12.02.2020).

Ростислав Молчанов,
доцент кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВСТАНОВЛЕННЯ ОСОБИ ПРАВОПОРУШНИКА В АДМІНІСТРАТИВНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

З моменту свого створення, Національна поліція України, в процесі реалізації завдань щодо забезпечення правопорядку, щоденно стикається з рудиментарними прогалинами в адміністративному законодавстві.

Так, реальною проблемою сьогодення (яка, втім, існує у правоохоронців моменту створення національних правоохоронних органів) є відсутність в правовому арсеналі поліцейських дієвих заходів з встановлення особи правопорушника, в рамках здійснення провадження по справах про адміністративне правопорушення. Хоча саме цей захід є необхідною умовою для здійснення провадження та, відповідно, складання протоколу про адміністрати-